

Huolenpitoa itsestä ja muista

Kainuun hyvinvointialueen strategia 2022 - 2025

Kainuun hyvinvointialuestrategia

- Lakisääteinen suunnitelma, jossa aluevaltuusto päättää toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista
  - Toiminnan johtamista, kehittämistä ja poliittista ohjausta linjaava suunnitelmakokonaisuus
- Perustana on arvio Kainuun väestön hyvinvoinnista, alueen tilanteesta ja taloudesta sekä näiden muutoksista
- Strategia huomioidaan hyvinvointialueen talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa. Lisäksi on huomioitu seuraavat näkökulmat:
  1. Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen Kainuussa;
  2. Palvelujen järjestämistä ja toteuttamista koskevat strategiset linjaukset;
  3. Kainuun hyvinvointialueen palvelutavoitteet;
  4. Omistajapolitiikka ja henkilöstöpolitiikka;
  5. Kainuun asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Strategiassa määritellään myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta

- Strategia tarkistetaan vähintään kerran aluevaltuuston toimikaudessa

Palvelustrategia

- Hyvinvointialueen palvelustrategia sisältyy hyvinvointialuestrategian kokonaisuuteen
- Palvelustrategiassa Kainuun hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet
  - Pelastustoimen palvelutasopäätöksestä aluevaltuusto päättää erikseen
- Palvelustrategiassa asetetaan tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden toteuttamiselle
  - Hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus huomioiden
- Palvelustrategia viedään käytäntöön sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelman sekä toimialueiden toimintasuunnitelmien kautta
  - Mm. asiakasryhmiä ja palvelukokonaisuuksia koskevat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit

Strategiaprosessin viisi askelta

1. Hyvinvointialueen strategiatyö käynnistyi aluevaltuuston seminaarilla kesäkuussa 2022
  - Tilannekuva-aineisto ja taustakyselyt
  - Luottamushenkilöiden näkemykset ja huomiot
2. Hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön sekä kansalaisten ja sidosryhmien näkemyksiä koottiin syys-lokakuun aikana työpajoissa ja kyselyillä
  - 696 kansalaisvastausta, 564 henkilöstövastausta ja n. 250 osallistujaa strategiatilaisuuksissa
3. Laaja aineisto koottu ja valmisteltu hyvinvointialueen strategiaehdotukseksi päätöksenteolle
4. Kainuun aluehallituksen käsittely 14.11.2022 ja aluevaltuuston päätettävänä 21.11.2022
5. Hyväksytyn strategian pohjalta laaditaan talousarvioon 2023 toimialuekohtaiset toimintasuunnitelmat joulukuun 2022 aikana sekä järjestämissuunnitelma helmikuun 2023 loppuun mennessä

Strategiakokonaisuus: keskeiset suunnitelmat ja päätöksenteko

Päättävä taho

Suunnitelmat ja toimenpiteet

Alue-
valtuusto

Hyvinvointialuestrategia

Soten
palvelustrategia ja
järjestämis-
suunnitelma 1-3/23

Palvelutaso-
päätökset

Talousarvio sekä
talous- ja toiminta-
suunnitelma 12/22

Aluehallitus

**Keskeiset alastrategiat ja toimenpano-ohjelmat
(mm. henkilöstö, viestintä, sidosryhmät) 1-8/23**

Hyvinvointi-
alueen johto

**Muut asiakirjat (päivittyvät jatkuvasti)
(esim. laatu- ja potilasturvallisuus,
hyvinvointikertomus- ja suunnitelma)**

- Toimintaa johdetaan aluevaltuuston hyväksymän **hyvinvointialuestrategian** ja talouden pitkän aikavälin tavoitteiden mukaisesti
- **Palvelustrategia** laaditaan osana hyvinvointialuestrategiaa. Se asettaa tavoitteet sote-palvelujen toteuttamiselle
- Aluevaltuusto päättää **pelastustoimen palvelutasosta**
- **Toiminta- ja taloussuunnitelmat** toteutettavat hyvinvointialuestrategiaa
- **Hyvinvointialueen toimiva johto vastaa toimeenpanosta**

Kainuun vahvuudet ja strategian ydin

• Kainuulaiset ihmiset

- Kainuulaiset haastetaan mukaan tekemään oma osansa hyvinvoinnin vahvistamiseksi
- Osallisuus luo arjen turvallisuutta
- Asukkaat ovat oman elämänsä aktiivisia toimijoita, eivät vain vastaanottavia osapuolia
- Ihmisiä tuetaan ja kannatellaan, jos omat voimavarat eivät riitä

• Osaava työvoima

- Hyvinvointialueen tavoitteena on olla aidosti hyvä työnantaja sekä turvallinen, arvostava ja kannustava työpaikka.
- Eri ikäisten ammattilaisten kehittymistä tuetaan: kasvamme ja kehitymme yhdessä
- Aktiivinen rekrytointi

• Luottamus, avoimuus ja elinvoima

- Hyvä maine luo vetovoimaa
- Avoin viestintä kaikessa toiminnassa
- Yhteistyö rakentaa kumppanuuksia ja luo elinvoimaa

• Talouden tasapaino

- Tarveperusteisesti keskimääräistä alhaisemmat kustannukset
- Laadukas ja vaikuttava toiminta
- Rohkea uudistuminen

Tilannekuvan mukaiset keskeiset haasteet

Ikääntyvä, sairastava väestö, hoitovelka →
Kasvava palvelutarve vähenevässä väestössä

Harvaan asuttu laaja Kainuu →
Lähipalvelujen turvaaminen

Niukka rahoitus →
Kustannuspaineet

Vaikea henkilöstötilanne →
Palvelutuotannon turvaaminen

Toimeenpanokyvyn puutteet ja luottamuspuola →
Päätöksenteon ja johtamisen uudistaminen välttämätöntä

Toimintaympäristön muutokset ja sisäiset tekijät

Kainuun hyvinvointialueen arvot

V = Vastuullisuus

A = Avoimuus

L = Luotettavuus

O = Oikeudenmukaisuus

Periaatteita

- Näkyvät hyvinvointialueen ja sen työntekijöiden päivittäisessä toiminnassa ja johtamisessa

Jokapäiväisiä tekoja

- Näkyvät ulospäin tekoina, joita ei tarvitse erikseen selittää tai kertoa

Ohjaavat tapaa toimia

- miten kohdata ja kohdella asiakkaita ja työtovereita
- kuinka kehittää palveluita ja toimintaa

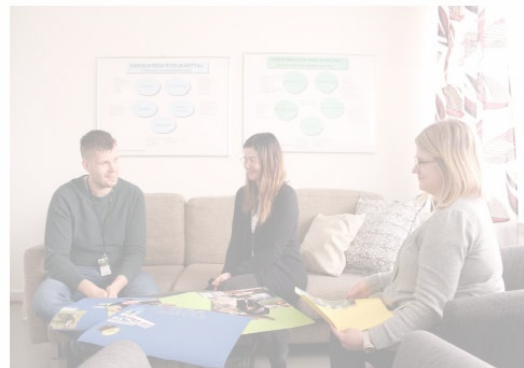
Vastuullisuus, avoimuus, luotettavuus, oikeudenmukaisuus

”Arvot toteutetaan yhdessä tekemällä”

Tapamme toimia

- **Teemme työtä yhteisillä tavoitteilla**
  - Toimintamme perustuu tietoon ja sovittuihin prosesseihin
  - Tunnistamme voimavarat – näemme ihmiset aktiivisina toimijoina
- **Toimimme yhdessä, avoimesti ja toisia arvostaen**
  - Korostamme kannustamista ja vaikutusmahdollisuuksia
  - Haluamme kehittyä yhdessä
- **Johtamisessa edellytämme valmentavaa ja palvelevaa otetta**
  - Hallinnoinnista ihmisten ja asioiden johtamiseen
  - Kehitämme osaamista koko työuran ajan
- **Uudistumme kestävästi**
  - Edistämme tehokkaita toimintatapoja ja päätöksentekokykyä
  - Korostamme muutoskykyä ja ketterää kehittymistä
  - Kokeilemme rohkeasti uutta

Kainuun hyvinvointialueen missio

”Terveysttä, turvaa ja hyvinvointia Kainuussa”

Missio = perustehtävä = olemassaolon tarkoitus

Kainuun hyvinvointialueen visio

”Kelpo Kainuu, jota kehtaa kehua”

”Kainuulaiset ovat tyytyväisiä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluihin.

Kainuun hyvinvointialue on veto- ja pitovoimainen työnantaja, jonka toimintaa ohjaavat inhimilliset arvot.

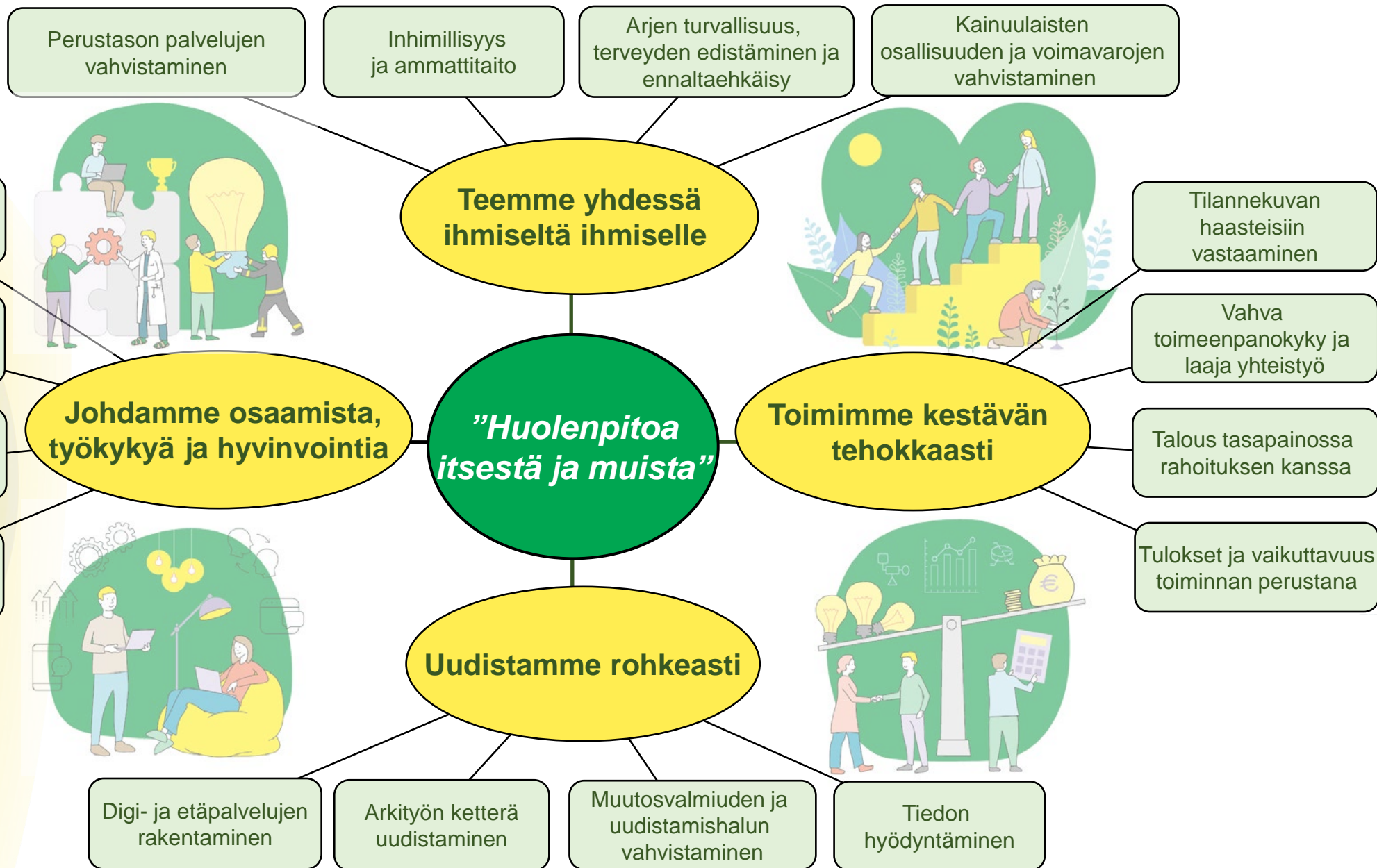
Hyvinvointialueen organisaatio on harkitun rohkea uudistamistoimissaan ja kekseliäs sekä joustava palveluiden järjestäjä ja toteuttaja.

Tasapainoinen talous turvaa itsenäisen hyvinvointialueen toiminnan.”

Visio = päämäärä = tavoitetilä

Kainuun hyvinvointialueen strategia 2022 - 2025

Teemme yhdessä ihmiseltä ihmiselle

Strateginen linjaus 1

Teemme yhdessä ihmiseltä ihmiselle: ydinkohdat

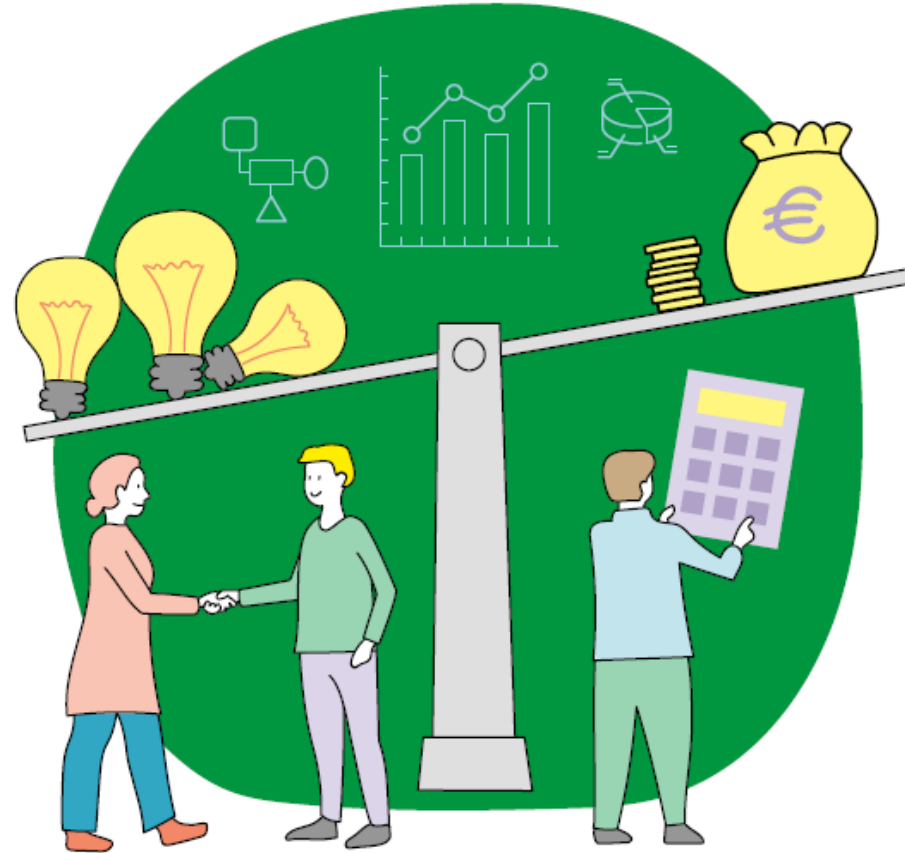
- **Kaikkien kainuulaisten omatoimisen ja ennakoivan terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen**
  - Palvelukuormitusta alennettava enemmän kuin ikääntyminen ja sairastavuus sitä lisää
  - Erityisesti lasten ja nuorten sekä työikäisten ongelmia ehkäisevät, todennetusti vaikuttavat toimintamallit
- **Kainuulaisten osallisuus nähdään keskeisenä voimavarana ja arjen turvallisuuden luoja**
  - Jos ihmisen omat voimavarat eivät riitä, häntä kannatellaan omaa toimintakykyä tukien
- **Etäpalveluiden ja liikkuvien palveluiden kehittäminen**
  - Erityisesti tilanteissa, joissa etäisyydet ovat suuria, tai fyysinen tapaaminen ei muista syistä ole tarpeellinen
- **Perustason palvelujen vahvistaminen**
  - Järjestämisen tuen prosessiohjaus
  - Hoitopolkujen toimivuus yli toimialue- ja yksikkörajojen
- **Hyvä asiakaspalvelu, ammattitaito ja inhimillinen työote**
  - Kaikissa toiminnoissa
- **Pelastustoimi osana hyvinvointialueen kokonaisuutta**
  - Uusia mahdollisuuksia kainuulaisten arjen turvallisuuden edistämiseen ja toiminnan tehostamiseen

Voitettavat ratkaisutaistelut:

- Akuutin kotisairaalan toiminnan laajentaminen koko hyvinvointialueelle
- Toimialueiden ja yksiköiden välisen yhteistyön nopea tehostaminen
- Ennaltaehkäisyn vaikuttavuusperusteinen kiireellinen organisointi
- Paljon palveluita tarvitsevien omahoitaja/omalääkärimallin toteutus
- Luottamuksen vahvistaminen, avoin viestintä

Toimimme kestävästi ja tehokkaasti

Strateginen linjaus 2

Toimimme kestävästi tehokkaasti: ydinkohdat

- **Tilannekuvan esiin nostamiin haasteisiin vastaaminen**
  - Rohkeus tehdä väistämättömiä muutoksia ja uudistuksia
- **Talouden tasapainottaminen**
  - Sopeuttaminen vastaamaan valtion kulloinkin määrittämää rahoitusta
  - Päätösten vahva toteutukseen vieminen
  - Tiedolla johtaminen talouden realiteettien pohjalta
- **Laaja yhteistyö (paikallinen, yhteistyöalueen ja kansallinen taso)**
  - Yhdessä tekemisen mahdollisuudet oman organisaation sisällä
  - Selkeä omistajaohjauspolitiikka
- **Tulokset ja vaikuttavuus toiminnan keskeisenä ohjaavana tekijänä**
  - Huomioidaan budjetoinnissa ja järjestämis- ja toimintasuunnitelmissa
  - Vaikuttavuusmittarit ulotetaan myös käytännön tasolle

Voitettavat ratkaisutaistelut:

- Talouden tasapainottaminen ja sopeuttamistoimenpiteiden määrätietoinen toteutus
- Vaikuttavuusperusteisen toimintamallin käyttöön ottaminen

Uudistamme rohkeasti

Strateginen linjaus 3

Uudistamme rohkeasti: ydinkohdat

- **Digitaalisten palvelujen asiakaskeskeinen kehittäminen**
  - Palvelujen kehittäminen ilman kustannusten merkittävää nousua.
- **Uudistamisen painopiste arjen työssä**
  - Kehittämishankkeiden toteutustapaa uudistettava ja vaikuttavuutta seurattava
  - Kehittämisen oltava strategian mukaista, pitkäjänteistä ja tarkoituksenmukaisesti resursoitua
  - Operatiivisen toiminnan sujuminen ja resurssit turvattava kehittämishankkeita suunniteltaessa
- **Henkilöstön muutosvalmiutta ja -osaamista on tuettava**
  - Muutosten toteuttamisen ja työhyvinvoinnin turvaaminen
- **Tietoon perustuva kehittäminen**
  - Parhaita käytäntöjä levittäen ja rohkeita kokeiluja hyödyntäen
- **Avoimen toiminnan periaate**
  - Yhteistyö eri toimijoiden kanssa, tiedon jakaminen

Voitettavat ratkaisutaistelut:

- Digipalvelujen kehittämisloikka
- Kehittäminen järkevästi osana jokapäiväistä työntekoa
- Muutososaamisen ja -valmiuden vahvistaminen

Johdamme osaamista, työkykyä ja hyvinvointia

Strateginen linjaus 4

Johdamme osaamista, työkykyä ja hyvinvointia

- **Johtamisen ja esimiestyön kulttuurin ja käytäntöjen kehittäminen**
  - Arvostava, palveleva ja kuunteleva asenne pohjana hyvälle lähijohtamiselle.
  - Valmentavan johtamisen periaatteet läpi koko organisaation.
- **Urapolkujen, työkierron ja työssä oppimisen uudistaminen**
  - Osaamisen jatkuva kehittäminen
  - Työntekijälähtöisyys parantaa hyvinvointialueen pito- ja vetovoimaa
- **Kannustavien palkitsemismuotojen ja houkuttelevien henkilöstöetujen kehittäminen**
  - Työmotivaation turvaaminen ja työpanosten suuntaaminen onnistumisiin
- **Turvataan tarpeen mukainen henkilökunta kaikissa tilanteissa**
  - Rekrytoinnin ja varahenkilöstön uudistaminen
- **Jatkuvan parantamisen toteuttaminen**
  - Laatujärjestelmä, katselmoinnit, avoin tiedon jakaminen

Voitettavat ratkaisutaistelut:

- Johtamisen ja esimiestyön uudistus
- Palkitsemisen käytäntöjen luominen
- Rekrytoinnin ja sijaishankinnan uudistus
- Työkyvyn ja työssä jaksamisen turvaaminen

Kainuun hyvinvointialueen palvelulupaus

Huolenpitoa itsestä ja muista

- Palvelulupaus osoitettu kaikille kainuulaisille
- Palvelulupauksessa ilmaistaan miten hyvinvointialue huomioi palveluissa alueen asukkaiden tarpeet ja näkemykset
  - Koskee kaikkia hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen kuuluvia palveluja, kuten ehkäiseviä, hoitavia tai korjaavia ja kuntouttavia palveluja
  - Tehty yhdessä kainuulaisten hyödyntämällä asukkaiden osallistumisen toimintamallia

Kainuun hyvinvointialueen palvelustrategia

Palvelustrategia kuvaa miten Kainuun hyvinvointialueella

- Turvataan yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut Kainuun hyvinvointialueella asuville
- Parannetaan palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta koko Kainuun alueella
- Kavennetaan hyvinvointi- ja terveyseroja
- Turvataan ammattitaitoisen työvoiman saanti
- Vastataan ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin
- Hillitään kustannusten kasvua
- Tavoitteena on perus- ja erityistason palvelujen entistä parempi yhteentoimivuus
  - Mukaan lukien sote-palvelujen ja pelastustoimen saumattomuus
- Hyvinvointialueen ja Kainuun kuntien yhteistyössä painopiste on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä
  - Vähennettävä sote-palveluiden tarvetta
- Kuntalaisia osallistetaan kuntalaisia tarjoamalla vaikutusmahdollisuuksia omiin sosiaali- ja terveystaloihinsa
  - Kainuulaiset ovat palvelujensa kehittäjiä, arvioijia ja toimijoita

Palvelustrategian linjauksia

Hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta.

Alueella on käytössä monituottajamalli ja palveluseteliä hyödynnetään.

- **Sähköiset palvelut ja etäpalvelut**

- Saatavuus etänä kaikille kainuulaisille
- Yhteydenpito ammattilaisten ja asiakkaiden välillä helppoa ja nopeaa

- **Kotiin tuotavat palvelut**

- Säännöllisen kotihoidon ja Akuutin kotisairaalan lisäksi laajentuva valikoima palveluja

- **Lähipalvelut**

- Tarkoituksenmukainen valikoima hoito-, hoiva ja diagnostiikkapalveluja sekä pelastuspalveluja mahdollisimman lähellä kaikkia kainuulaisia

- **Alueelliset palvelut**

- Sote-keskukset tarjoavat kaikkia perustason palveluja mukaan
- Myös ympärivuorokautisen hoivan ja yhteisöllisen asumisen palveluja ja osa erityistason palveluista voidaan myös toteuttaa alueilla
- Pelastustoimen palvelut ovat saatavilla palvelutasopäätöksen mukaisesti

- **Keskitetyt palvelut**

- KAKS erityistason palvelujen keskuksena: ympärivuorokautinen päivystys, synnytykset, leikkaustoiminta
- Erityistason sosiaalipalveluita tuotetaan maakunnallisesti ja yhteistoiminta-alueella
- Pelastustoimen maakunnallinen tilannekeskus

- **Yhteistyöalueen palvelut**

- Erityistason syväosaamista vaativat palvelut ja muut koko Pohjois-Suomen kattavat yhteiset palvelut toteutetaan YTA-yhteistyössä

